

Maatalouslomittajat

Maatalouslomittajat ry:n jäsenlehti 4 • 2025 (45. vuosikerta)

Maidontuottaja Sanna Hämäläinen:

ILMAN LOMITUSTA

ja lomittajan tulon suomaa vapaa-aikaa
ei ainakaan minusta olisi näihin töihin s. 8

"Lomituspalvelut toimivat hyvin" s. 6

Mitkä asiat tekevät työpaikasta houkuttelevan? s. 12

Jäsenetuna vapaa-ajan tapaturma- ja matkustajavakuutus s. 16

Maatalouslomittajat ry:n syyskokouskutsu s. 2

KUTSU Maatalouslomittajat ry:n varsinaiseen syyskokoukseen

Yhdistyksen varsinainen syyskokous pidetään 04.10.2025

klo 11.00 alkaen Kalajoella
Sani by Santa's hotel

Osoite: Jukupolku 5, 85100 Kalajoki.

Kokouksessa käsitellään sääntömääräiset asiat mm. talousarvio, toimintasuunnitelma sekä jäsenmaksujen suuruus vuodelle 2026.

Kokouksessa valitaan myös
hallituksen puheenjohtaja kaudelle 2025–2027
sekä hallituksen jäsenet erovuoroisten tilalle.

Tervetuloa!
Hallitus

JYTYN PALVELUNUMEROT

Työsuhdeneuvonta kunnan
ja kirkon alalla – 020 789 3700
(ma-to klo 9–11, pe klo 10–12)

Jäsenrekisteri – 020 789 3720
(ma-ti klo 9–11, ke suljettu, to-pe 9–11)
● liittyminen, jäsentietojen muutokset, sähköinen asiointi, jäsenedut, valtakirja työnantajalle
● jäsensrekisteri@jytyliitto.fi

Jäsenmaksut – 020 789 3730
(ma-ti klo 9–11, ke suljettu, to-pe 9–11)
● muutokset, esim. jäsenmaksu pal-kattoman vapaan aikana
● jäsensmaksut@jytyliitto.fi

Maatalouslomittajat ry

Kaunismäentie 16
59310 SÄRKISALMI
rea.puustinen@maatalouslomittajat.fi
puh. 045-801 1815

Toimisto avoinna
ma-pe 9.00–15.00

Maatalouslomittaja-lehti

Seuraava lehti vuonna 2025
ilmestyy Jyty-lehden liitteenä

Numero 5: 3.12. 2025
Aineisto toimitettava viimeistään
kolme viikkoa ennen oheista päivää.

PÄÄTOIMITTAJA
Rea Puustinen

TOIMITUS
Maatalouslomittajat ry

TAITTO JA SIVUNVALMISTUS:
Klippi Desig Management Oy

KUSTANTAJA
Maatalouslomittajat ry
PAINOS 1 800 kpl

ISSN 0781-1799

Lehden suurin vastuu ilmoituksen
julkaisussa sattuneesta virheestä
on ilmoituksen hinta. Puhelimessa
annettuun ilmoitukseen sattuneesta
virheestä lehti ei vastaa. Julkaistuista
artikkeleista maksetaan kirjoituspalk-
kio, toivottuja aiheita on mm.
jäsenien paikalliset tilaisuudet ja
erilaiset tapahtumat.

Lukijan palstalla julkaistaan jäsenien
kirjoituksia, nimimerkillä kirjoitetta-
essa tulee kirjoitukseen liittää kirjoitta-
jan henkilötiedot jotka jäävät ainoas-
taan päätoimittajan tietoon.

Pelkästään nimi-
merkillä olevia
kirjoituksia emme
voi julkaista.

Kansikuva:
Sanna
Hämäläinen

PAINO:
PunaMusta Oy

Pääkirjoitus

Ruoantuotanto on maatalouden tärkein tehtävä ja huoltovarmuuden perusta

Päätoimittaja
Rea Puustinen

Vapaudenristin 2. luokan Mannerheim-ristin ritari Eero Seppäsen kunniaksi pystytettiin muistomerkki Savonlinnan Punkaharjulle, Putikon vanhalle asemalle. Muistomerkkin paljastustilaisuus oli sunnuntaina 17.8.2025. Sain kunnian osallistua tapahtumaan mieheni sukulaisten kanssa, jotka olivat olleet Eero Seppäsen perhetuttuja ja sukulaisia Eeron vaimon kautta. Tilaisuus oli vaikuttava sotilassoittokuntineen, muistelu- ja kunniapuheineen. Puheissa esiintyi koti, uskonto ja isänmaa sekä huoltovarmuus. Jäin miettimään tuota huoltovarmuutta. Mitä se tarkoittaa ja miksi se monesti tulee esille myös lomituksesta puhuttaessa.

Huoltovarmuus tarkoittaa yhteiskunnan kykyä selviytyä häiriötilanteissa ja kriisiaikoina mahdollisimman vähin haitoin. Se kattaa varautumisen ja jatkuvuudenhallinnan, jotta elintärkeät toiminnot, kuten ruoka, energia ja terveydenhuolto, turvataan. Huoltovarmuus varmistaa, että yhteiskunta ja elinkeinoelämä voivat toimia häiriötilanteissa ja että ihmiset voivat elää turvallisesti.

(Lainaus Huoltovarmuuskeskuksen sivuilta)

Hallitusohjelmassa todetaan, että syventyneen maatalouskriisin ratkaisemiseksi tarvitaan nopeita toimia ja

pitkäjänteistä työtä. Ruoantuotanto on maatalouden tärkein tehtävä ja huoltovarmuuden perusta, minkä tulee näkyä myös maataloustukien kohdentamisessa. Panostetaan valkuaisomavaraisuuteen lisäämällä valkuaiskasvien viljelyä, jotta huoltovarmuus ja ruokaturva paranevat ja lopputuotteen kotimaisuusaste nousee.

Eli lomittajien osuus huoltovarmuudessa on omalta osaltaan varmistaa ruoantuotannon jatkuminen auttamalla yrittäjää jaksamaan työssään. Juuri tästä asiasta kirjoittaa maatalousyrittäjä Sanna Hämäläinen jutussaan. Siitä kuinka lomitussjärjestelmä ja lomittajat ovat tärkeä osa suomalaista ruoantuotantoa.

Elokuussa Lahden työmarkkinaseminaarissa käsiteltiin muun muassa nuorten toiveita työtä, työnantajaa sekä työolojen suhteen. Samoja aiheita käsitellään tässä lehdessä nuorten lomittajien haastatteluissa.

Tänä syksynä järjestetään kunta-alalla työsuojeluvaalit. Nyt on oikea aika vaikuttaa työsuojeluun asettamalla joko ehdokkaaksi tai ainakin äänestämällä. Seuraa työnantajasi ilmoittelua asiast!

Heti lokakuun alussa on yhdistyksen varsinainen syyskokous. Odotan innolla näkeväni jäsenistöä paikalla runsaslukaisesti päättämässä yhdistyksen asioista.

REA PUUSTINEN
Toiminnanjohtaja

60 vuotta – mitä se merkitsee lomittajalle?

Puheenjohtaja
Anne Ahola

Ikä on vain numero

Lokakuun kolmantena päivänä täytän 60 vuotta. Kun täytin 50, se tuntui hienolta ja jopa vähän nuorekkaalta. Mutta kun mittariin tulee 60, mieli yrittää välillä sanoa, että nyt on jo vanha. Totuus kuitenkin on, ettei ikä yksin määritä vanhenemista. Ihminen on juuri sen ikäinen, miltä hänestä itsestään tuntuu. Ja minä en tunne itseäni vanhaksi – väsyneeksi ehkä välillä, mutta en vanhaksi.

Elämäntyönä lomittajan ammatti

Olen tehnyt koko ikäni maatalouslomittajan työtä. Se on ollut elämäntyöni ja identiteettini. Työ on ollut palkitsevaa, mutta ei kevyttä. Nyt kun eläkeikään on viisi vuotta, ajatukset pyörivät väistämättä siinä, miten nämä vuodet jaksan. Väsymys painaa joskus, ja tiedän, että lomarahojen muuttaminen vapaaksi auttaa jaksamaan. Samoin mietin, pitäisikö osa-aikaistaa työaika, sillä sadan prosentin työmäärä on raskasta tässä ammatissa.

Toinen työmatka työajaksi

Yksi asia, jota olen ajanut esiin jo pitkään, on se, että työpäivän keskellä tehtävä toinen työmatka pitäisi laskea työajaksi. Jos siihen saataisiin muutos, se helpottaisi suuresti lomittajien jaksamista. Toivon, että jonain päivänä tämä toteutuu.

”

Kun katson taaksepäin, olen ylpeä siitä, että olen saanut olla rakentamassa suomalaista maaseutua ja auttamassa tilallisia heidän arjessaan.

”

Vapauden ja pelon risteyksessä

Mietin myös, mitä tapahtuu, kun eläkepäivät lopulta koittavat. Se tuntuu sekä houkuttelevalta että vähän pelottavalta. Houkuttelevaa on vapaus: silloin saan itse päättää, milloin lähdän töihin ja milloin jään kotiin. Ei ole pakko lähteä, mutta voin lähteä, jos haluan. Pelottavaa on se, mitä teen, jos en enää olekaan joka päivä lomittaja. Luulen kuitenkin, että löydän kyllä tekemistä – ja ehkä juuri se vapaus tekee siitä vielä mukavampaa.

Muisto käsinlypsypaikasta

Elämä lomittajana on antanut paljon tarinoita, joista yksi on jäänyt erityisesti mieleen. Kun aloitin urani, kaikki työ tehtiin vielä käsin, jopa lypsy. Kesällä lypsettiin ulkona, jauhoämpäri lehmän eteen ja alettiin lypsää. Joskus kävi niin että lehmä ehti syödä jauhot ja lähti liikkeelle.

Eräänä aamuna lehmä oli poikimassa, ja paikalle tulivat eläinlääkäri ja tilanväki. Kun saatiin homma hoidettua, minun piti mennä pitkäleen, kun pyöräytti. En ollut syönyt aamulla mitään, veren sokerit vähän alhaalla. Isäntäväki varmaan ajatteli, etten minä ollut ikinä nähnyt lehmän poikivan. Minua hymyilytti, sillä olinhan minä siinä vaiheessa jo nähnyt yhtä ja toista.

Arvokas perintö

Kun katson taaksepäin, olen ylpeä siitä, että olen saanut olla rakentamassa suomalaista maaseutua ja auttamassa tilallisia heidän arjessaan. Tämä työ on ollut raskasta, mutta

samalla äärettömän merkityksellistä.

60 vuotta ei siis ole loppu. Se on uusi alku, jossa voi oppia suhtautumaan työhön ja elämään uudella tavalla – enemmän itsensä kuunnel- len ja välillä myös nauraen muistoille, jotka vuosien varrella ovat jääneet mieleen.

Puheenjohtajan tervehdys

Meidän lomittajien työ on arvokasta ja raskasta, mutta samalla myös välttämätöntä. Meidän ansiostamme tilalliset voivat hengähtää, ja eläimet saavat hyvää hoitoa joka päivä. Siksi meidän hyvinvointi ja jaksaminen ovat tärkeitä asioita, joista täytyy pitää kiinni.

Haluan rohkaista jokaista lomittajaa pitämään huolta itsestään – pitää kää lomat, vaihtakaa kokemuksia kollegoiden kanssa ja muistakaa, että työssä ei tarvitse jaksaa yksin. Me olemme joukko, ja yhdessä olemme vahvempia.

60 vuoden rajapyykissä tiedän, että elämä jatkuu, ja niin jatkuu myös lomittajien tärkeä työ. Pidetään huolta siitä, että meidän ääni kuuluu ja että meitä arvostetaan niin kuin ansaitsemme.

ANNE AHOLA
Maatalouslomittajat ry
Puheenjohtaja

Työsuojeluväalit kaudelle 01.01.2026 - 31.12.2029 pidetään nyt syksyllä 2025

Seuraa työpaikkasi viestintää!

Mikäli olet kiinnostunut vaikuttamaan työpaikkasi työturvallisuuteen vaikuttaviin asioihin, asetu vaaleissa ehdolle. Vain maatalouslomittaja voi ymmärtää lomituksen erityisolosuhteet, joten kannattaa olla aktiivinen nyt. Vaikuttaa voit myös äänestämällä!

Työtekijät voivat valita keskuudestaan työsuojeluvaltuutetun sekä hänelle ensimmäinen ja toinen varavaltuutettu. Toimihenkilöt voivat myös halutessaan valita keskuudestaan työsuojeluvaltuutetun sekä hänelle ensimmäisen ja toisen varavaltuutetun.

Ehdokkaaksi voi asettua kaikki kuntaan ja hyvinvointi alueeseen palvelussuhteessa oleva (työnantajan edustajia lukuun ottamatta). Ehdokkaaksi voi asettautua itse ja ehdokkaita voivat asettaa vaaleissa äänioikeutetut henkilöt ja heidän viralliset tai epäviralliset ryhmänsä. Määrä aikainen työntekijä/viranhaltija voi asettua ehdolle työsuojeluväalissa, mutta hänen palvelussuhteensa ei pitene, vaikka hänet valittaisiin työsuojeluvaltuutetuksi. Myös eri laisilla työ- ja virkavapailla olevilla on oikeus asettua ehdolle ja äänestää väalissa.

LISÄÄ TIETOA TYÖSUOJELUVAALEISTA

Työturvallisuuskeskuksen sivuilta oheisesta linkistä:
<https://ttk.fi/tyosuojelun-yhteistoiminta/tyosuojeluväalit/>

Jäsentapaaminen Tahkolla maanantaina 27.10.2025

- ma 27.10.2025 klo 12.00
- Koivulantie 4, 73310 Tahkovuori

Hei jäsenet!

Tervetuloa tapaamaan hallituksen jäseniä sekä viettämään mukavaa yhteistä aikaa Tahkolle, Jytyn loma-asunnoille.

Ohjelmassa ruokailua ja päiväkahvit ja muuta mukavaa ajanvietettä. Keskustellaan lomituksen ajankohtaisista asioista sekä mahdollisuus kysyä toiminnanjohtajalta työehtoihin liittyviä asioita. Mahdollisuus yöpymiseen.

Päivä järjestetään, mikäli osallistujia on 10 tai enemmän.

Ilmoittautumiset yhdistyksen toimistoon 30.09.2025 mennessä
sp. rea.puustinen@maatalouslomittajat.fi
tai puh. 045 801 1815.

Tervetuloa!

Maatalousyrittäjä Annika Kiikala:

Lomituspalvelut toimivat hyvin

Kysymys: Kerrotko ensin kuka olet ja minkälainen tila sinulla on?

Olen Annika Kiikala.

Olen ollut yrittäjänä noin 2 vuotta. Tilamme nimi on Peevon tila. Tilallamme on noin 300 lypsävää kuttua ja pieni juustola. Puolet maidostamme menee oman juustolan käyttöön ja puolet juustoportille. Omassa juustolassamme valmistamme käsin tuotteita Suomen alkuperäisvuohen maidosta.

Kysymys: minkälaista on ollut olla yrittäjänä?

Minulle on aina ollut selvää, että minusta tulee jonkunlainen yrittäjä. Myöhemmin sitten selvisi, että minusta tulee maatalousyrittäjä.

Kysymys. Kuinka sinun mielestäsi lomituspalvelut toimivat?

Lomituspalvelut ovat toimineet hyvin. Ainut ongelma on työajan mitoitus.

Kysymys. Mitä parannettavaa lomituspalveluissa sinun mielestäsi olisi?

Työajan mitoittajalla pitäisi olla ymmärrys siitä, ettei lomittaja pysty tekemään tilan töitä samassa ajassa kuin yrittäjä. Yrittäjä tuntee eläimet ja eläimet tuntevat yrittäjän. Vieraalle ihmiselle eläimet käyttäytyvät eri tavalla kuin tutulle. Samoin tilan

työtehtävät yrittäjä hoitaa pitkän ajan tuomalla rutiinilla. Lomittaja käy tilalla harvakseltaan, ei voi odottaa, että hän suoriutuu työstä samassa ajassa kuin yrittäjä. Minulle on laskettu työaikaa 11 tuntia 45 minuuttia. Työnjohtokin tietää, ettei se riitä tämän tilan töihin. Lomittajat joutuvat tekemään aina ylitöitä työskennellessään meillä. Jos työaika olisi yli 12 tuntia saisin varmaan kaksi lomittajaa. Kahden lomittajan tekemänä työt eivät olisi niin raskaat eikä tarvitsisi kiirehtiä turhaan.

Puheenjohtaja Anne ahola haastatteli Annika Kiikalaa hänen vuohitilallaan.

– Jos halutaan että Suomessa on sataprosenttisesti toimivat lomituspalvelut, niin tällainen tilallisten päivystys olisi välttämätön, kertoo Kiikala haastattelija Aholalle.

”Työajan mitoittajalla pitäisi olla ymmärrys siitä, ettei lomittaja pysty tekemään tilan töitä samassa ajassa kuin yrittäjä. Yrittäjä tuntee eläimet ja eläimet tuntevat yrittäjän”

Kysymys: Onko lomitusjärjestelmä mielestäsi liian jäykkä?

Ei minun mielestäni.

Kysymys: Oletko käyttänyt tai tarvinnut sijaisapua?

Kerran olen tämän kahden vuoden aikana tarvinnut. Viime kesänä minulla meni nivelsiteet jalasta, enkä voinut silloin oikein kävellä silloin.

Kysymys: Saitko silloin lomittajan tekemään sijaisapusi?

Muutaman päivän jouduin tekemään itse, kun ei saanut lomittajaa. Minulla oli siskoni apuna navetalla. Jouduin käyttämään crokseja kun muut kengät eivät sopineet jalkaan.

Järkytyin silloin sijaisapua hakiesani, että yrittäjillä ei ole samanlaista päivystystä kuin lomittajilla. Jos minulle tapahtuu viikonloppuna tai pitkinä arkipyhinä sellainen tapaturma, etten yksinkertaisesti pysty menemään itse tekemään navetatöitä, en saa lomituksesta ketään kiinni. Yksinyrittäjänä minulla ei ole sellaista turvaverkkoa ympärillä, joka pystyisi työni tekemään samalla tavoin kuin ammattitaitoinen lomittaja. Jos halutaan että Suomessa on sataprosenttisesti toimivat lomituspalvelut, niin tällainen tilallisten päivystys olisi välttämätön.

Kysymys: onko sinulla käynyt ammattitaitoisia lomittajia?

Kyllä on. Arveluttaa vain, että suosituuko tänne enää kukaan tulemaan tuon työajan takia, kun työtahti on niin tiukka.

TEKSTI ANNE AHOLA

Nuorten verkosto pohti mitä nuoret työntekijät toivovat työnantajaltaan.

MITKÄ ASIAT TEKEVÄT TYÖPAIKASTA HOUKUTTELEVAN

Osallistuimme puheenjohtajan kanssa Lahden työmarkkinaseminaariin nyt elokuussa. Paljon oli mielenkiintoista asiaa, mutta yksi esitys nousi minusta yli muiden, "Alan vetovoima nuorten työntekijöiden näkökulmasta". Anna-Mari Jaanu, kehittämispäällikkö, Kunta- ja hyvinvointialue-työnantajat KT:stä esitteli aiheen, jonka jälkeen paneelistit keskustelivat aiheesta.

Esityksen materiaali oli koostettu osana Tärkeissä töissä-projektia Nuorten verkoston tuottamana. Tärkeissä töissä on Kunta- ja hyvinvointialue-työnantajat KT:n ja kunta- ja hyvinvointialan pääsopijajärjestöjen yhteinen työelämän kehittämisen kokonaisuus. Tavoitteena on auttaa kunta-alan ja hyvinvointialueiden työpaikkoja uudistumaan ja kehittymään sekä tehdä hyvää julkista työtä näkyväksi.

Nuorten verkoston tavoitteena oli tuottaa ideoita, ratkaisuehdotuksia ja uusia näkökulmia kuntatyön houkuttelevuuteen.

Nuorten verkosto oli kokoontumisiensa aikana pohtinut mitkä asiat tekevät työpaikasta houkuttelevan ja jolla on pitovoimaa. Listaan oli valikoitunut kahdeksan eri kohtaa:

- Työhyvinvoinnin tukeminen eri elämäntilanteissa
- Joustava ja vakaa työnantaja, perhemyönteisyys
- Kohtuullinen palkka ja mahdollisuus palkitsemiseen
- Mahdollisuus kehittää ja oppia sekä perehdytykseen ja ohjaukseen panostaminen
- Vaikuttamis- ja etenemismahdollisuuksien esille nostaminen
- Sisäiseen viestintään panostaminen
- Hyvämaineinen työpaikka, positiivinen työnantajamielikuva
- Resurssit verkostoitumiseen ja osallistumiseen, riittävästi aikaa verkostotyöhön

Työn joustavuus tarjoaa erilaisia tapoja työn ja vapaa-ajan yhteensovittamiseksi

Näitä voivat olla esimerkiksi:

Työvuorosuunnittelu:

Hyvä työvuorosuunnittelu edistää työssä jaksamista. Se vaikuttaa työhyvinvointia lisäävästi, koska epäsäännölliset työajat ovat fyysisesti, psyykkisesti sekä sosiaalisesti kuormittavia.

Joustavat työajat: Henkilöstöllä on entistä enemmän tarve sovittaa työaikansa paremmin yhteen perhe- ja muun elämän kanssa, se lisää työhyvinvointia.

Yksilölliset tarpeet huomioon:

Työnantajan tulee kohdata työntekijät yksilöinä sekä ottaa huomioon heidän erilaiset elämäntilanteensa.

Työaikapankki sekä joustavat loma-ajat:

Työaikapankki mahdollistaa työntekijän säästämään työaikakorvauksia ja pitämään niitä sitten haluamanaan ajankohtana vapaana.

Jatkuu seuraavalla sivulla

Kohtuullinen palkka ja mahdollisuus palkitsemiseen

Kokonaisvaltainen palkitseminen sisältää palkan lisäksi esimerkiksi henkilöstöedut, työilmapiirin, joustavuuden, koulutukset sekä työn ja vapaa-ajan tasapainon, joilla on merkittävä vaikutus työntekijöiden hyvinvointiin.

Perehdytys

Hyvä perehdytys saa uuden työntekijän tuntemaan olonsa tervetulleeksi, nopeuttaa oppimista ja vahvistaa sitoutumista. Se on erityisen tärkeää nuorille, joiden perehdytyksen tulee olla käytännönläheistä ja selkeää. Koska nuorten työelämäodotukset eroavat aikaisemmista sukupolvista, on palautteenanto ja avoin vuorovaikutus tärkeää heti alusta alkaen.

HUOM!

● Kunta-alalla jää seuraavan 10 vuoden aikana noin 30 % työntekijöistä eläkkeelle. Kaikkia sektoreita tulee vaivaamaan työvoimapula. Kunta-alan lisäksi moni muukin ala tulee taistelemaan nuorista työntekijöistä. Tämän takia työ on tehtävä houkuttelevaksi. Työn on muututtava tekijöiden mukaan niissä rajoissa missä se on mahdollista, myös maatalouslomituksessa. Lomituksessa työn houkuttelevuutta voisi lisätä yksiosainen työpäivä, säännölliset viikonloppuvapaat, sekä täysi työaika. Osa-aikainen työ ja palkkaus eivät tulevaisuuden työntekijöitä houkuta. (RP)

Nuorten verkoston pohdintoihin ja työntuloksiin voi tutustua seuraavasta verkko-osoitteesta:
www.tarkeissatoissa.fi/nuorten-verkosto

” Onko tällä alalla varaa menettää tällaiset henkilöt, jotka nauttivat lomittajan työstä, osaavat sovittaa työn ja vapaa-ajan keskenään? ”

Antautuisin alalle mutta kun ei ole töitä!

Olenko minä tämän lomituksen työtilanteen ymmärtänyt aivan väärin. Olen monessa eri yhteydessä sanonut, että maatalouslomitusta vaivaa työntekijäpula nyt ja vielä enemmän se työntekijäpula vaivaa tulevaisuudessa.

Pääsin juttusille muutaman nuoren tunti-lomittajan kanssa. He haluavat esiintyä jutussa nimettömänä, ettei ne vähät työmahdollisuudet mene tämän jutustelun takia sivuun.

Nämä nuoret ovat kouluttautuneet alalle, käyneet maatalousalan perustutkinnon. He ovat kaikki tulleet tunti-lomittajaksi odottaen tulevaisuudessa mahdollista vakinaista-

mista. No vakinaistamista kyselyistä huolimatta ei ole tapahtunut. Nämä nuoret ovat erittäin hämmentyneitä asiasta. Heille on annettu ymmärtää, että alalla on työvoimapula. Mutta ei, työtä tarjotaan muutaman päivän pätkä silloin toinen tällöin. Menee jopa kuukausia, ettei työtä ole ollenkaan. Työntekijöiden ammattitaidossa ei palvelun saajilla ole ollut moitteen sanaa, päinvastoin.

Onko tällä alalla varaa menettää tällaiset henkilöt, jotka nauttivat lomittajan työstä, osaavat sovittaa työn ja vapaa-ajan keskenään. Enpä usko! Semminkään kun yrittäjiltä kuuluu, että lomaa pidettäisiin jos lomittajia saataisiin. Missä mättää! Tässähän on todellinen kohtaanto-

ongelma, joku välittäjänappula ei tässä nyt toimi.

Turha meidän on miettiä keinoja millä nuoria alalle houkuteltaisiin. Turha on laittaa rahallista panostusta keinojen täytäntöön laittoon, koska jos joku ammattitaitoinen nuori alalle eksyy niin siitä ei ymmärretä pitää kiinni.

Nyt kannattaisi miettiä vakinaisten lomittajien jaksamista, kertyneitä ilityöitä, työnantajan jemmaamia vapaa-aikakorvauksia, kielteisiä vastauksia yrittäjien lomapyyntöihin, olisiko näihin oikeasti olemassa ratkaisu. Voisiko se ratkaisu olla se innokas nuori lomittaja, joka jostain syystä tälle alalle haluaa!

Nuoren lomittajan näkemyksiä maatalouslomittajan ammatista

Eräs haastattelemani nuori toimii tunti-lomittajana eräässä paikallisyksikössä. Hän haluaisi tehdä lomittajan työtä vakinaisesti, mutta tällä hetkellä paikallisyksiköllä ei ole tarjota edes osa-aikaista vakituista työtä.

Tämä nuori henkilö on alalle kouluttautunut, hetken tilatyöntekijänä töitä tehnyt. Siirtyi sitten jonkun ajan kuluttua lomituksen palvelukseen, kun oli ymmärtänyt, että lomituksessa olisi töitä tarjolla.

Kyselin häneltä ajatuksia lomituksesta. Hän kertoi pitävänsä lomittajan työstä enemmän kuin tilatyöntekijän työstä. Lomittajana hän pääsee tekemään monenlaisia erilaisia navetoita, ja kokee sen mielekkäänä sekä mahdollisuutena oppia uutta. Palkkaankin hän on suhteellisen tyytyväinen.

Tilatyöntekijänä hänen palkkansa oli pienempi kuin lomittajana.

Kyselin kuinka lomitusta pitäisi nuorille markkinoida, jotta nämä saadaan alasta kiinnostumaan. Hänen mielestään parasta olisi käydä puhumassa lomituksista suoraan nuorille kouluissa. Vierailuilla kannattaisi puhua lomituksen hyvistä puolista kuten monipuolisesta työstä, palkkauksesta, työssä oppimisesta sekä eläinten kanssa toimimisesta. Suoraan lomittajalta tullut puhe on paljon vakuuttavampi kuin esimerkiksi opinto-ohjaajan kertoma.

Kyselin hänen ajatuksiaan työn ja vapaa-ajan yhteensovittamisesta. Hän ei ollut kokenut asiassa ongelmaa vielä. Oli onnistunut sovittamisessa hyvin. Tosin lomittajana hän on päässyt tekemään vasta pätkätöitä, niin vapaata on liikaakin odotella töi-

hin kutsua. Tilatyöntekijänä sai joskus tehdä vain ilta- tai aamuvuoron, jolloin päivään jäi enemmän vapaata. Se tuntui kyllä mukavalta, kerkesi nähdä kavereita, harrastaa ja levätä. Yksiosainen päivä on varmasti hyvä houkutin alalle hänen mielestään.

Negatiivisena hän näkee pitkät ja pidentyvät työmatkat, kuten kaikki muutkin lomittajat. Samoin aikaisin aamulla heräämiset eivät ole kivoja. Joillekin voi aamuneljältä herätys olla liian vaikea asia. Tähänkin voi työnantaja vaikuttaa työaika- sijoittelulla, ettei tehdä tarpeettomasti yötyötä.

Lopuksi tämä nuori toteaa, että pakko on alkaa etsimään muita töitä, kun näin vähillä työtarjouksilla ei voi itseään elättää.

TEKSTI REA PUUSTINEN

Maidontuottaja Sanna Hämäläinen:

Terveisiä ruokintapöydän laidalta

Vuonna 2024 vietettiin lomituksen 50 juhlavuotta ja lomitusta on saanut näkyvyyttä eri medioissa. Lomitusta olikin ja on syytä juhlaa, sillä järjestelmä on ainutlaatuinen ja epäilemättä se kelpaisi kotieläintuottajille myös muualla maailmassa.

Lomittajia on jäänyt tänä aikana eläkkeelle ja siirtynyt muihin töihin. Uusia on tullut tilalle ja on niitäkin, jotka edelleen tulevat tekemään tuttuja töitä. Siinä sivussa ajan mennessä eteenpäin, lapset (niin omat kuin lomittajienkin) ovat kasvaneet ja lomituksen tarvekin on osittain tilallamme muuttunut. Enää emme toivo lomittajaa pienten lasten hoitovapaalle tai koulujen loma-ajoille vaan jätämme ne ajankohdat lomittajille tai muille tiloille.

Yksi asia ei kuitenkaan ole muuttunut. Lomittajat ovat edelleen olennainen osa tilamme toimintaa: lomittajien vastuulla on lomien aikana karjan hyvinvointi ja elinkeinon jatkuvuus. Lomitus vaatii molemminpuolista luottamusta ja toimivaa kommunikaatiota lomittajien ja tilanväen kesken. Aina ei välttämättä henkilökemiat kohtaa, mutta siitä huolimatta työt hoidetaan ammattitaidolla. Kiitos tilamme onnistumisista, oli kyse sitten uudesta sata-tonnarista, maidon laatuviikosta tai päivämaitoennätyksistä kuuluu myös lomittajille!

Ilman lomitusta ja lomittajan tulon suomaan vapaa-aikaa ei ainakaan minusta olisi näihin töihin. Suomalainen lomituskäytäntö on ainutlaatuinen ja siitä on pidettävä kiinni myös tulevaisuudessa. On meidän kaikkien yhteinen asia varmistaa, että järjestelmä pysyy osana suomalaista ruokaturvaa myös tulevaisuudessa ja että jatkossakin löytyy niitä loistolomittajia, jotka mahdollistavat

Jatkuu seuraavalla sivulla

Suomalainen lomituskäytäntö on ainutlaatuinen ja siitä on pidettävä kiinni myös tulevaisuudessa. On meidän kaikkien yhteinen asia varmistaa, että järjestelmä pysyy osana suomalaista ruokaturvaa myös tulevaisuudessa, sanoo maidontuottaja Sanna Hämäläinen

Tarinoita ja sattumuksia tiloilla ja lomittajilla on varmasti yhtä paljon kuin on lomituskertojakin. Itse olen ollut lomaoikeutettuna kohta 24 vuotta. Sinä aikana navetta on muuttunut parsinavetasta pihatoksi, eläinmäärä lähes nelinkertaistunut ja lypsytietä muuttunut putkilypsystä robottilypsyyksi. Alussa rehut jaettiin talikolla ja sangolla kantaan, nykyisin kaikki tapahtuu pitkälti koneellisesti.

”Tekniikan käyttöönottoa ei helpota myöskään se, että eri tiloilla on erilaiset koneet.”

yrittäjien vapautumisen kotieläintöistä. Tulevaisuuden haasteena onkin löytää uusia tekijöitä niin tiloille kuin lomittajiksi. Etenkään nuoret eivät innostu kaksiosaisesta työpäivästä ja monet kokevat työn myös fyysisesti liian raskaaksi.

Mitä sitten voimme tehdä asian hyväksi?

Unohdetaan hetkeksi raha, päätäjien leikkurit ja muut uhat. Niin tuottajalle, kuin lomittajalle kuuluu reilu korvaus tehdystä työstä. Lomittajat eivätkä tilat pysty vaikuttamaan työpaikan sijaintiin. Näin ollen olisi kohtuullista, että työmatkaan kuluva aika olisi myös työaika, muttei kuitenkaan tiloilta veloitettavaa työaika, sillä tilatkaan eivät pysty vaikuttamaan siihen mistä lomittaja tulee.

Lomittajien, lomitushallinnon ja tilojen vuoropuhelua on entisestään lisättävä. Toiveet ja odotukset eivät aina kohtaa, mutta molemminpuolisella ymmärryksen lisäämisellä parannetaan kaikkien hyvinvointia. Lomituksen tilakohtaisia malleja tulisi kehittää, tietysti lomitustlain puitteissa. Esimerkiksi halukkuutta yksiosaiseen lomituspäivään tulisi kysellä reilusti. Jokaiselle tilalle se ei sovi ja lähtökohtana tulee edelleen olla se, että yrittäjät vapautuvat koko lomitusbajaksi tilan töistä. Joillekin tiloille malli kuitenkin voisi sopia ja tätä kautta voitaisiin saada etenkin nuoria perheellisiä lomittajia alalle.

Tilojen tekniikka kehittyy, mutta jostain olisi löydettävä riittävästi resursseja siihen, että lomittajat pääsevät opettelemaan sitä uutta, työtä helpottavaa tekniikkaa. Tekniikan käyttöönottoa ei helpota myöskään se, että eri tiloilla on erilaiset koneet. Tekniikka helpottaa myös fyysistä työtä ja näin ollen se on iso apu etenkin työuran loppupäässä ja se voi myös pidentää työuria. Lomittajien työnohjaukseen ja koulutukseen olisi siis oltava riittävästi aikaa (ja sitä aina liian vähän olevaa rahaa).

”Meitä ihmisiä on erilaisia ja eri töihin menee eri määrä aikaa, vaikka lopputulos olisikin ihan sama. Jollekin riittää samoihin töihin 6 tuntia, joku tarvitsee siihen 7.”

Fyysistä kuormaa helpottaa myös se, että töitä ei tarvitse ”juosta” läpi. Meitä ihmisiä on erilaisia ja eri töihin menee eri määrä aikaa, vaikka lopputulos olisikin ihan sama. Jollekin riittää samoihin töihin 6 tuntia, joku tarvitsee siihen 7. Tilojen työajat lasketaan kuitenkin laskurilla ja vaikka niitä yritetään ihmisen toimesta

inhimillistää, ei lopputulos ole aina toimiva, koska tiloilla töitä tekee useampi eri henkilö. Ei ole ketään kohtaan reilua, että joku ei millään ehdi tekemään töitä annetussa ajassa, kun taas toinen odottelee, kun ”ylimääräisiin” töihin ei voi tarttua ja pakolliset on jo tehty. Olisiko tässä epäkohta, jota tulisi pohtia ja kehittää?

Kun se raha kuitenkin ratkaisee...

Vaikka kuinka unelmoisi, ei maailma tule tässäkö asiassa valmiiksi. Tarvitaan rohkeitakin ehdotuksia ja avointa vuoropuhelua tuottajien, lomittajien ja päättäjien kesken. Yhdessä voimme ainakin tehdä töitä sen eteen, että asian tärkeys ymmärretään myös alan ulkopuolella ja jatkossakin Suomesta löytyy maailman puhtaimman ruoan tuottajia ja lomittajia, jotka ovat merkittävä osa suomalaista huoltovarmuutta ja ruoantuotantoa.

SANNA HÄMÄLÄINEN
maidontuottaja
Savonlinna

Kirjoittaja on maatalousyrittäjä Sanna Hämäläinen Savonlinnasta. Koulutukselta agrologi YAMK. Hän on MTK:n valtuuskunnan 1. varapuheenjohtaja sekä MTK Etelä-Savon johtokunnan puheenjohtaja.

Luottamusmiesten ja työsuojeluvaltuutettujen koulutuspäivät 28.-29.10.2025

Majoitus:

Ammattiliitto Jytyn loma-asunnot, Koivulantie 4, 73310 Tahkovuori Nilsä.
Koulutus järjestetään Break Sokos Hotel Tahkolla, Sääskenniementie 560, Tahkovuori.

Koulutus on tarkoitettu Maatalouslomittajat ry:n varsinaisille luottamusmiehillä sekä työsuojeluvaltuutetuille myös varoille. Ilmoittautumiset yhdistyksen toimistoon 30.09.2025 mennessä sähköpostilla rea.puustinen@maatalouslomittajat.fi tai puhelimitse 045-801 1815.

Yhdistys osallistuu koulutukseen osallistuvien matkakustannuksiin. Suositetaan yhteiskyytejä!

Tahkon loma-asunnot ovat kouluttautujien käytössä perjantaista 24.10.2025 perjantaihin 31.10.2025. Loma-asuntoja on kuusi (6) kpl, joihin mahtuu kuhunkin kahdeksan (8) henkilöä.

Mikäli loma-asunnot eivät täyty kouluttautujista, on mahdollista muidenkin jäsenten varata majoitus kyseiselle viikolle loma-asunnoista.

Ohjelma:

TIISTAI 28.10.2025

9.30-10.00.....Koulutuksen avaus
10.00-11.30.....Teams-sovelluksen käytön perusteet
Kouluttajana toimii digipedagoginen asiantuntija ja kouluttaja Matleena Laakso

11.30-12.30.....Lounas

12.30-14.00KVTES-koulutus, aiheet tarkentuvat myöhemmin
Kouluttajana toimii Ammattiliitto Jytyn työmarkkinajuristi Rosa Marttila

14.00-14.30Iltapäiväkahvi

14.30-17.00.....Edellinen aihe jatkuu

KESKIVIIKKO 29.10.

9.00-9.45.....Työsuojelu / Susanna Maja
10.00-10.45.....Työsuojelu / Teijo Hopealahti
10.45-11.30.....Työsuojelu / Jarno Renvall

11.30-12.30.....Lounas

12.30-14.00Työsuojelu, aiheet tarkentuvat myöhemmin
Kouluttajana toimii Työturvallisuuskeskuksen erityisasiantuntija Eero Honka

14.00-14.30Iltapäiväkahvi

14.30-16.00Edellinen aihe jatkuu

Maatalouslomittajat ry:n jäsenen vapaa-ajan tapaturma- ja matkustajavakuutus

Ammattiliitto Jyty on ottanut jäsenilleen kattavan vakuutusturvan vakuutusyhtiö Ifistä. Jytyn jäsenenä sinulla on vapaa-ajan tapaturma- ja matkustajavakuutus. Vakuutuksen numero on 201-2055668. Liiton jäsenkorttiin on painettu vakuutuksen tiedot, joten se toimii myös matkustajavakuutuskorttina.

Vakuutetut

Vakuutettuina ovat liiton kaikki alle 68-vuotiaat varsinaiset jäsenet ja toimihenkilöt, jotka asuvat vakinaisesti kalenterivuositain yli kuusi kuukautta Suomessa ja joiden vakinaisen kotipaikka on Suomessa ja jotka kuuluvat Suomen sairausvakuutuslain piiriin.

Vakuutusturva on voimassa sen vuoden loppuun, jolloin vakuutettu täyttää 68 vuotta tai hän jää eläkkeelle.

Jäsenyys määräytyy liiton ja sen jäsenyhdistyksien sääntöjen perusteella. Liitto vahvistaa pyydetessä, että korvauksenhakija on kuulunut vahinkotapahtuman sattuessa tämän vakuutuksen piiriin.

Vakuutusturva on sidottu järjestön jäsenyyteen.

Tapaturmavakuutus

Vakuutuksesta korvataan vapaa-aikana sattuneita tapaturmia, mikäli niitä ei korvata johonkin lakiin perustuen.

Turva tapaturman hoitokulujen varalta

Tapaturmavamman hoitokulukorvaus on enintään 6 788 euroa tapaturmaa kohti.

Turva tapaturmaisen pysyvän haitan varalta

Korvaus pysyvästä haitasta on enintään 36 738 euroa tapaturmaa kohti. Tarkempaa tietoa vakuutuksen yksityiskohdista löydät vakuutusehdoista.

Matkustajavakuutus

Vakuutus on voimassa enintään 45 vuorokautta kunkin yksittäisen vapaa-ajan koti- tai ulkomaanmatkan alkamisesta. Vakuutetun vanhempansa ja isovanhempansa mukana samalla matkalla matkustavat alle 20-vuotiaat lapset ja lapsenlapset sisältyvät vakuutukseen, kuitenkin samanaikaisesti vain yhden vakuutuksen perusteella. Lapsilla on vakuutuksessa samat turvat kuin jäsenelläkin. Turvassa on vakuutusehtojen mukainen urheilurajoitus. Rajoitusta ei voi poistaa.

Sairauden ja tapaturman aiheuttamat kulut

Matkustajaturvasta korvataan matkasairauden hoitokuluja enintään 90 päivää lääkäriin hakeutumisesta lukien.

Matkustajaturvasta korvataan myös matkan peruuntumis- ja keskeytyskuluja sekä matkalta myöhästymisen aiheuttamia kuluja.

